

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 20 coroane.
Pe jumătate de an — — — — — 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Un Răspuns Regal.

Hărăzându-ne Dumnezeu o nouă Patrie, a noastră și mare, și în fruntea ei un Domn neîntrecut în vitejie și înțelepciune, Biserica noastră a ținut să-i prăznuiască cu cuviință aniversarea dela 11/24 l. c. a nașterii Sale.

Din acest prilej, autoritatea bisericască diecezană l-a adresat următoarele cuvinte de felicitare:

Majestății Sale

Regelui Ferdinand I.

București.

Credincioși tradițiilor noastre românești și de ortodoxie, și plini de grațitudine către Majestatea Voastră, care ați frânt jugul milenar de pe cerbicile noastre, am implorat darul și ajutorul lui Dumnezeu, sănătate cu pace și domnie îndelungată pentru Majestatea Voastră, din prilejul celei dintâi aniversări aici a nașterii Voastre, pe care am serbat-o cu evlavnic gând.

Acestui act bisericesc îi atașem omagiile noastre de cei mai supuși și mai credincioși cetățeni ai României-Mari, care s'a realizat, de o potrivă, prin înțelepciunea Majestății Voastre, prin ocrotitoarea și încurajatoare Mama a Neamului Românesc Regina noastră, prin iscusința sfințitorilor și prin vitejia neîntrecută și sângele vărsat cu prisosință de armata românească, ca tot atâtea jertfe bine plătute lui Dumnezeu pe altarul întrupării patriei noastre lărgite.

Ioan, Episcopul Aradului și Consistorul eparhial din Arad.

Acestor cuvinte de felicitare Majestatea Sa a binevoit a răspunde astfel:

Prea Sfinției Sale

Episcopului Ioan al Aradului

Arad.

CASTELUL PELIȘOR.

Mulțumesc din suflet pentru urările atât de călduroase și bine simțite, ce-Mi aduceți din partea eparhioților aradani; sper că încurând voi putea mulțumi personal pentru aceste sentimente, chiar la Arad.

FERDINAND.

Aducând aceste cuvinte la cunoștința eparhioților, o facem cu o un sincer gând de mulțumire către Dumnezeu, că ne-a

învrednicit de prilejul acestui răspuns regal, care e un simbol mângâietor, care ne spală atâtea lacrimi ale unui îndelungat și mașter trecut. C.

De ziua Regelui nostru Ferdinand întâiul.

— Cuvântarea părintelui Dr. Gh. Ciuhandu. —

„Și a zis Samuil către tot poporul: Văzut-ați pe carele și-au ales Domnul, că nu este asemenea lui între voi toți; și au cunoscut tot poporul și au zis: Trăiască împăratul!”
Cartea I. a Imp. X. 24.

Iubiți Creștini!

Cu aceste cuvinte se adresase prorocul și ultimul judecător israelitean Samuil către popor, la încheierea unei epoci de umiliri și la începutul unui nou așezământ de stat.

Pe atunci poporul israelitean, guvernat de judecători locali, eră dript de filistenii. Și deodată cu trăsărea națională din jugul filistean, poporul cere cu inzistență dela prorocul-judecător, care deține puterea de guvernare politică, să le deie un nou așezământ, împărăția sau regalitatea. Prorocul unge atunci de rege pe Saul. Astfel se întemeie statul unitar israelitean pe fundamentul regalității consacrate. Iar poporul, închinându-se celui ales, îl aclamă frenetic: Trăiască împăratul!

Evenimente din viața unui popor se repetă de multe ori în viața altui popor, uneori până la mici amănunte. În aceasta privință istoria Neamului Românesc, trecut prin mii de nenorociri fără de a fi perit, are surprinzătoare asemănări cu istoria poporului israelitean din legea veche.

Adunarea națională dela Alba-Iulia, care ne-a găsit prinși în ghiarele filistenilor de pe aceste locuri, a însemnat și pentru istoria noastră o peatră de hotar al vremii, la care se încheie o epocă de umilire, pentruca de aci încoaci să înceapă alta nouă, cu alte așezăminte de stat, în frunte cu o stăpânire monarhică a noastră proprie.

Regalitatea Română, pentru care ne-am pronunțat la Alba-Iulia, a fost și pentru noi punctul de atracție și de unitate; iar Saul, sau întâiul Rege al Neamului nostru a devenit de atunci încoaci Marele Rege desrobitor Ferdinand, întâiul Rege al tuturor Românilor. Astfel s'a întruchipat România-Mare, a tuturor Românilor, pe

peatră de temelie a Regalității Române, cu care va cădea sau va sta România-Mare.

Cultul monarhic la noi Românii are rădăcini foarte vechi, cari se încep din epoca imperiului Roman, când împăratul era espresia cea mai înaltă a religiei și a puterii de stat, de o potrivă și în aceeași persoană. Când poporul și statul Roman deodinioară se stângeau din rândul popoarelor și statelor vechi, un alt popor roman, cel românesc care pe aceeași vreme se naște în istorie, păstrează moștenirea sufletească a acestei concepții despre împăratul și despre așezământul monarhic de stat.

La noi, cultul pentru împăratul s'a înfrățit cu geniul Orientului conzervator de tradiții și cu ideea religioasă a ortodoxiei, cari, în trecut precum și azi și în viitor, ni-au garantat și ne pot garanta cele mai largi cadre în istorie și cele mai intime temeuri sufletești și politice pentru durarea de Stat național român.

Iată motivul istoric și psihologic, pentru care Neamul Românesc nu poate exista fără dinastie.

Iată motivul, pentru care, întocmai ca Israel cel de demult, poporul român adunat la Alba-Iulia, încă înainte de votarea epocalei hotărâri de unire cu Țara-Mamă, l-a aclamat din suflet pe Regele desrobitor, ca pe împăratul tuturor Românilor!

Iată și motivul, pentru care noi cei de azi și cei din viitor, cu toții strigăm și vom striga: Trăiască în veci Regalitatea Română!

Sentimentului dinastic obștesc, care ne stăpânește astăzi sufletele și ni-le unifică în credința neștrămutată către Dinastia Română, i-s'au adaus astăzi rugăciuni speciale din partea Bisericii vii, din acel prilej, că gloriosul și viteazul între viteji Regele nostru Ferdinand I împlinește 54 ani de viață.

Dar ziua de astăzi câștigă în splendoare, nu numai pe urma distinselor însușiri personale ale Regelui nostru; nu numai pe urma neîntrecutelor Sale fapte vitejești, cari îl vor încunună de veci; nu numai pe urma grațitudinii noastre pentru celce, după propriile Sale cuvinte, a scos spada pentru desrobirea tuturor Românilor; nu numai pe urma fericitorului fapt, că sub oblăduirea Sa ni-s'a realizat visul „de dorul cărui ni-au murit și moșii și părinții,” ci și pentru alte motive.

Marele nostru Domn, pe cât de tare e în războaie, tot p'atâta e de neîntrecut în păzirea și orânduirea moșiei câștigate. La Nistru și la Tisa, îl vedem stând — simbolizat prin viteza sa armată — ca pe arhanghelul Domnului la ușa Raiului cu spadă de foc, oprind cu mână tare și cu braț înalt, să nu mai răzbată în hotărâre noastre fărădelegea ce ne-a păscut dela Răsărit și dela Apus și dela Miazănoapte.

Marele nostru Domn s'a făcut ocrotitorul nostru și *aducătorul de pace celor ne-au hulit și apăsât* și ni-au făcut toate nelegirile, iar vechilor moșneni ai vetrelor românești se face *împărțitor de drepturi și de dreptate*, spre a bine meri'ă aceea numire, isvorită din adâncul suferințelor și egală sub raportul moral cu o adouă coroană —, numirea de „Rege al țaranilor.“

Dar nu sunt deajuns mintea mea și limba mea spre a spune întreagă gloria acestui Saul al Românilor de pretutindenea. Mărirea lui o vor vesti, desigur, urmașii noștri, în cântecele și 'n poveștile lor.

Nouă, deci, fie-ne azi deajuns, că putem mulțumi lui D-zeu, că *nouă* ni-l-a dat pe acest Domn, în care se întrupează înțeleptele cuvinte despre domnitori ale lui Solomon, care, rege fiind și el, a cunoscut în ce stă arta și mărirea unui Domnitor. Da, Regele nostru Ferdinand este „împăratului înțelept,“ care „este bună întemeiere a poporului său“ (Întel. lui Sol. VI. 26). El este împărat *drept* peste noi și ridicător de țară (Întel. I. S. XXIX. 4), pe care Domnul Dumnezeu nostru, tocmai pentru înțelepciunea și dreptatea Lui, l-a binecuvântat în mărirea de a avea popor mult (Pilde: XIV. 29) dela Nistru pân' la Tisa, pe unde mai ieri răsună jalea și durerea noastră.

Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu nostru, pentru că ni-a hărăzit un atare Stăpânitor, în care se împlinește și o veche învățătură biblică în sensul democratic de astăzi, — Stăpânitor care nu se ține pe sine a fi mare, decât în slugirea supușilor săi, socotindu-se pe Sine ca unul din noi (Is. Sirah, XXXII. 1).

Binecuvântat fie Domnul, care a voit să răsară și soarele României și ca în fruntea Neamului Românesc să strălucească, ca un nou soare, luminător și dător de îndrumări în viitor — Dinastia Română a marelui, viteazului, înțeleptului și dreptului nostru Rege Ferdinand și a Reginei noastre Maria, îngerul ocrotitor al Neamului nostru.

Numele lor și Regala dreaptă, purtătoare de biruitoare spadă și îndrumătoare a civilizației pe pământurile românești adunate acum sub acelaș sceptru, binecuvântate să fie! Și binecuvântarea Domnului să fie în toate zilele lor cu Dâșii, cu Dinastia Lor, cu viteza lor Armată, într-un mulți ani de pașnică și rodnică domnie peste noi. Amin.

1278/1919.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului aradan.

Rezortul Ocrotirei Sociale a luat dispozițiuni pentru adunarea datelor pozitive despre tuberculoză, mortalitatea pruncilor,

feliul de nutrire și adăpostire a poporului și peste tot despre lipsurile sanitare, igienice și sociale ale poporului.

În scopul acesta s'a adresat cu o circulară cătră toți prefectii și cătră toate primăriile pentru adunarea materialului statistic, care va putea servi apoi ca bază la marile reforme sociale pe cari statul va căuta să le realizeze.

În conformitate cu recercarea Onor. Consiliu Dirigent (rezortul cultelor și al instrucțiunii publice) Nr. 8321/919 învîtam preoțimea parohială să-și dea și ea în modul cel mai conștiincios concursul la adunarea materialului statistic suspomenit cu atât mai vărtos, cu cât e și interesul bisericii și a pastoririi adevărate a credincioșilor, să avem un tablou exact al poporului din fiecare comună.

Totodată ordonăm ca oficiile parohiale să procure și pe seama arhivei parohiale un exemplar din Coalele statistice, umplute cu toate datele necesare și încălitate în regulă.

Arad, 14/27 Aug. 1919.

Joan J. Rapp m. p.,
Episcop.

INFORMAȚIUNI.

Aniversarea nașterii M. Sale Regelui. Duminecă, în 11/24 August, fiind ziua natală a M. Sale Regelui nostru Ferdinand I., s'a oficiat în biserica catedrală Te-Deum prin P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan, asistat de protopopii: Dr. Gh. Ciuhandu, M. Păcățian, Tr. Vățian, presbiterii: Dr. T. Botiș, C. Buracu, E. Crăciun și diaconul I. Cioara. La sfârșitul Rugăciunii de mulțumită părintele Dr. Gh. Ciuhandu a rostit predica, pe care o publicăm în numărul de față al ziarului nostru. Au luat parte la solemnitate toate autoritățile civile și militare și toți soldații garnizoanei din Arad.

Aviz învățătorilor și candidaților de învățători. Acei învățători în disponibilitate și candidați de învățători, cari doresc să fie aplicați la școlile noastre confesionale, sunt prin aceasta avizați a se anunța în scris, pe lângă prezentarea în copie a diplomei, arătând totodată comuna, unde doresc să fie aplicați. — Tot astfel au să se anunțe și absolvenții de școală normală (preparandie), cari doresc aplicare.

Aniversarea intrării României în războiu. Ziua de 15/28 August s'a sărbătorit în centrul dieceziei noastre cu o solemnitate deosebită. În biserica catedrală s'a oficiat sf. Liturghie, ear în piața Tökölyi Te-Deum. La ambele servicii d-zești a pontificat P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan, asistat de protopopii: Dr. Gh. Ciuhandu, Traian Vățian, presbiterii: Dimitrie Muscan, Dr. T. Botiș, E. Crăciun și diaconii: Dr. L. Jacob și I. Cioara. Predica ocazională a rostit-o păr. Dr. T. Botiș. Au luat parte toate autoritățile civile și militare în frunte cu dl ministru Vasile Goldiș, generalul Glodean, prefectul Dr. Marșieu și primarul Dr. Robu și un public imens din Arad și jur. După terminarea serviciului divin a avut loc, în fața primării, defilarea trupelor și a sâtenilor și s'a jucat hora, cu multă însuflețire. După amezii Reuniunea femeilor a arangiat în păduricea orașului o petrecere populară cu distracții variate. Sărbarea s'a încheiat cu concertul învățătorilor excursioniști din vechiul regat.

Călătorie de studiu. Joi, în 15/28 August, la orele 4 d. a., a sosit la Arad 80 de învățători din județul Mehediui. La gară au fost întâmpinați de delegații învățătorimii noastre din județ, în frunte cu dl revizor școlar Iosif Moldovan. Au luat parte apoi la petrecerea populară din păduricea orașului, unde a fost primiti cu însuflețire și ovații. La salutul iubitorilor oaspeți a răspuns cu cuvinte călduroase și părintești P. S. Sa părintele episcop Ioan. Seara au dat concert în sala cea mare a restaurantului din pădurice, ear Vineri au vizitat instituțiile culturale din localitate.

† Moarte de erou. Primum următorul anunț funebrel: Subscrisul cu inimă frântă de durere aduc la cunoștința tuturor rudeniilor, cunoscuților, amicilor, colegilor săi de școală din Brașov, precum și d-lor ofițeri din fostul Reg. 64; că mult iubitul și vrednicul meu fiu Coriolan V. Feier, fost prizonier în Italia și sublocotinent în Legiunea Română, formată în Italia, în urma unui morb primit pe frontul italian, agravat și de gripa spaniolă a decedat în Domnul, în Ospedala Militare din Riserva Regionale „Porta Furba“ Roma, la 1 Iulie 1919 și a fost înmormântat în 2 Iulie 1919 în cimiterul „Campi Verani“ (Porta S. Lorenzo) din Roma. Fie-i mormântul ușor și memoria în vece neuitată! Ternova la 5/18 Aug. 1919 *Sergius Feier*, preot.

Pentru învățători. Conform notei circulare a Resortului cultelor și instrucțiuni publice, Nr. 8129—1919, se aduce la cunoștință învățătorilor, că aceia cari doresc a ocupa posturi de stat, sânt îndrumați a nu se adresa cu petiții nici de soțul acesta și nici de altă natură direct Resortului cultelor, ci totdeauna numai *revizoratelor* școlare, care vor ști să-și facă datorința mai departe. Învățătorii confesionali, cari vor să treacă la stat, au să obțină și de aici înainte învoirea autorității superioare confesionale. Pentru liniștirea învățătorilor confesionali, li se comunică și aceea, că salarizarea lor se va face întru toate egală cu a învățătorilor de stat.

Numărul deputaților și senatorilor în Ardeal. După proiectul de reformă electorală, alcătuit de rezortul internelor, s'au instituit următoarele cercuri electorale, care vor alege pentru Cameră: Județul Albainferioară 9 deputați, Arad cu teritoriile din Cenad și Bichiș 15, Bihor 13, Bistrița-Năsăud 5, Brașov 3, Caraș-Severin 17, Ciuc 4, Cojocna 11, Făgăraș 4, Hunedoara 13, Maramurăș 5, Murăș-Turda 8, Odorheiu 4, Sălăgiu 8, Sătmăr cu teritoriul din Ugocea 6, Sibiu 8, Solnoc-Dobâca 10, Târnava-mare 5, Târnava-mică 4, Timiș și terit. din Torontal 12, Treiscaune 4, Turda-Arieș 7.

Pentru Senat vor alege: Județul Albainferioară 3 senatori, Arad cu teritoriile din Cenad și Bichiș 5, Bihor 5, Bistrița-Năsăud 2, Brașov 2, Caraș-Severin 7, Ciuc 2, Cojocna 4, Făgăraș 2, Hunedoara 6, Maramurăș 2, Murăș-Turda 3, Odorheiu 1, Sălăgiu 4, Sătmăr cu teritoriile din Ugocea 6, Sibiu 4, Solnoc-Dobâca 4, Târnava-mare 2, Târnava-mică 2, Timiș cu teritoriile din Torontal 5, Treiscaune 2, Torda-Arieș 3.

O pasere oprește predica unui preot. Preotul W. A. Wray din S. gersville Ga, a cauzat o mare nemulțumire între credincioșii bisericii baptiste, (pocăți) când și-a întrerupt predica, s'a dus acasă și prinzând pușca a omorât o pasărică care cântă pe aripa bisericii. După-ce și-a răzbunat, s'a întors iarăși în biserică și a urmat mai departe cu predica. El s'a scuzat în fața credincioșilor că cântecul pasărei l-a conturbat în rostirea predicii.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurse.

Nr. 1403—1919.

Pentru deplinirea postului învățătoresc dela școala de aplicație a preparandiei noastre confesionale se publică prin aceasta concurs, care expiră la ziua de 7/20 Septemvrie a. c.

Dela recurenți se cere să prezinte:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi că e român de religiunea ortodoxă;
2. Diploma învățătorească sau și alte legitimații de studiu, ce le-ar mai avea;
3. Atestat de serviciu (dacă a mai servit) dela superioritatea imediată.
4. Eventuale dovezi despre activitatea literară
5. Autobiografia pe scurt.

